ЦЕНТЪР ЗА СЪЗИДАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

ГОДИШЕН ОТЧЕТ ЗА ДЕЙНОСТТА ПРЕЗ 2019г.

За нас 2019 е успешна и добротворна година.

Участвахме активно във формулирането на нови политики за превенция на домашното насилие в България. Бяхме активен член на Съвета за съдебна реформа към Министерски съвет и в работни групи в Министерство на правосъдието. Поставихме на ново ниво работата на Областния съвет за превенция на домашното насилие в Разград, като важен консултативен орган към областния управител. Обществеият съвет за социално подпомагане в община Разград беше важен форум за дискусии и предложения за развитие на социалния сектор. Нашите усилия през 2019г. бяха насочени в социалната и образователна сфери, в сътрудничество със съдебната власт, полицията, местното самоуправление и здравните работници. Важен партньор в процеса на социална трансформация в Лудогорието е Областният управител на област Разград.

Няколко основни дейности бяха във фокуса през 2019г.: Подкрепа на пострадали и извършители на домашно насилие в Консултативния център по проблемите на домашното насилие; Създаване на Кризисен център за жертви на домашно насилие и трафик; Информационна кампания «Да заключим домашното насилие»; Подкрепа и участие за дейността на Областния съвет за превенция на домашното насилие в Разград.

Разград е първият град в България с изграден междуинституционален механизъм за прилагане на Закона за защита от домашното насилие и активна работа за превенция на социалния феномен. Оказва се юридическа помощ и психологическа подкрепа на пострадали от домашно насилие и се организират консултативни срещи за преосмисляне и преодоляване на проблемното поведение на извършители. В Консултативния център, управляван от Центъра за съзидателно правосъдие в Разград, подкрепа на жертви и извършители на домашно насилие оказват юристи, психолози и социални консултанти.

Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград е Комплекс от социални услуги за защита и превенция от домашно насилие за целевите групи от община Разград, ориентирани към индивидуалните нужди на потребителите. Консултативният център за домашно насилие в град Разград, иновативна социална услуга в общността (СНЦ „Център за съзидателно правосъдие“): Предоставя експертни и социални услуги на пострадали от домашно насилие и извършители на домашно насилие от община Разград; Развива Специализирана служба за жертви на домашно насилие и извършители на домашно насилие за изпълнение на мерките по чл. 5, ал.1, т.5 и 6 от Закона за защита срещу домашно насилие.

В Консултативния център се предоставя: безплатна социална подкрепа, безплатна правна помощ и юридическа подкрепа, безплатни индивидуални или групови консултации с психолог, гореща телефонна линия за съвети и консултации. Целеви групи: Лица, преживели домашно насилие, сексуално насилие, трафик на хора. Капацитет: 40 човека.

Оказана е подкрепа на 82 пострадали от домашно насилие (от които 30 малолетни и непълнолетни) и 19 извършители на домашно насилие от област Разград. По пол жертвите са 59 жени и 23 мъже. 17 мъже, 1 жена и 1 непълнолетен са извършители на семейно насилие. Във Възстановителна програма за пострадали от домашно насилие се включени 17 семейства с деца, като броят на пострадали деца е повече от една трета (37%). През 2019 г. са издадени 37 съдебни решения за защита от домашно насилие от Районен съд Разград,[1] като 19 от решенията са насочили пострадали и извършители на домашно насилие към специализирания Консултативен център в град Разград.

Статистика на Консултативен център по проблемите на домашното насилие за последните 5 години (2015-2019)

година	пострадали		извършители		
	общо	*деца*	*общо*	*мъже*	*жени*
2015	53	1	15	13	2
2016	67	2	24	22	2
2017	41	4	22	21	1
2018	32	5	11	9	2
2019	82	30	19	18	1
общо	**275**	**42**	**91**	**83**	**8**

Над 700 потърпевши от домашно насилие са потърсили помощ в Консултативния център по проблемите на домашното насилие и са предоставени над 5000 консултации (2005-2019). В районните съдилища в градовете Разград, Исперих, Кубрат и Карлово са заведени повече от 400 съдебни дела по Закона за защита от домашното насилие с помощта на Консултативния център, като в над 85% от случаите магистратите постановяват мерки за защита на пострадалите.

Може да се обобщи, че става все по-голяма необходимостта от създаване на нови социални услуги за превенция на домашното насилие в община Разград, в резултат на дейността на Консултативен център по проблемите на домашното насилие, през последните над 10 години (2008-2019). Повод за това са увеличените случаи на домашно насилие, кризисните ситуации и необходимостта от незабавна подкрепа на пострадалите. Необходимо е професионалната работа на всички ангажирани с проблема да

[1] Информацията е получена с решение 14/23.04.2020г. на Главен секретар на ВСС, по заявление ВСС-3711/07.04.2020г.

бъде подсилена с възможност да незабавна защита на жертвите и техните деца."

Партньорство и социални иновации от Сдружение „Център за съзидателно правосъдие"

СНЦ „Център за съзидателно правосъдие" организира инициативи за повишаване на обществената чувствителност към проблемите на домашното насилие, с фокус информационни кампании сред младите хора. Организирани са поредица от тематични срещи, обучения, ден на отворени врати, проектни инициативи, списване на вестник, създаване на **Мрежа от училища, които казват СТОП на домашното насилие в област Разград (2018г.).**

Десет пилотни училища от област Разград прилагат **Програма за превенция на домашното насилието в училище**, изготвена от Центъра за съзидателно правосъдие в Разград и одобрена от областния управител (2017г.). Програмата е важна част от приоритетите на Областния съвет за превенция на домашното насилие в Разград.

Информационна кампания „Да заключим домашното насилие!"

През 2019г. започна информационна **кампания „Да заключим домашното насилие!"** Консултативният център по проблемите на домашното насилие отпечата 1000 нови информационни плаката („Тя не може да говори, но ние няма да мълчим",), 2000 дипляни с конкретна информация за видовете безплатна помощ, които екипът от експерти, сътрудници и доброволци на организацията (социални консултанти, юристи и психолози), оказват на пострадалите. Подготвени са 2000 тематични календарчета за 2020 година с координати на Центъра за съзидателно правосъдие, иновативната социална услуга Консултативен център по проблемите на домашното насилие, номера на горещата телефонна линия, на която денонощно Центърът приема и насочва по компетентност сигнали от и за пострадали от домашно насилие.

Специално внимание информационната кампания насочва към най-уязвимата и чувствителна към проблемите на домашното насилие част от обществото -подрастващите, които са жертва на домашно насилие и в случаи на пряко посегателство – физическо, психическо, емоционално, и тогава, когато са свидетели. Експерти и доброволци на Центъра провеждат поредица от информационни срещи с ученици в различни училища, по време на които темата ще бъде предмет на разговори, дискусии, интерактивни уроци и решаване на тематични учебни казуси.

Информационните материали от кампанията „Да заключим домашното насилие!" се разпространяват в институциите, до които ежедневно жертвите на домашно насилие имат или могат да имат достъп – съд, полиция, прокуратура, социални служби, училища и детски градини, кметства, читалища, библиотеки. Кампанията „Да заключим домашното насилие!" се организира в изпълнение на Годишен план за 2019г. и Насоки за действие по превенция на домашното насилие, 2019-2021, Областен съвет за превенция на домашното насилие в област Разград.

Проект "Домашно насилие! STOP!"

Дейностите в проект **"ДОМАШНО НАСИЛИЕ! STOP!"** включват социално, психологическо и правно консултиране за пострадали и извършители

от домашно насилие. Задълбочава се работата за подкрепа на пострадалите от домашно насилие, чрез разширяване на обхвата на Програмата за превенция на домашното насилието в училище в Апелативен район София, като се надградят постигнатите добри резултати. Чрез информационна кампания се популяризира Законът за защита от домашното насилие. В Апелативен район София е осъществена дейност за подобряване на политиките по превенция и защита от домашно насилие, чрез извършване на мониторинг и анализ по прилагане на ЗЗДН (2015-2018).

Домашното насилие е във фокуса на професионални дискусии. Професионалисти в сферата на социалните услуги от Столична голяма община са въвлечени в дискусии и работни срещи по темата за домашното насилие (01.11.2019г.). Целта на работните срещи е да се проведе професионална дискусия в работна среда за различни аспекти на социалния феномен „домашно насилие“, като се споделят впечатления от личен опит и се обмени информация за процедури и методики на работа в различните компетентни институции.

По време да дискусиите са обсъдени актуални промени в правната рамка, идентифициране и разпознаване на белези на домашно насилие; консултиране и насочване на пострадали и извършители на домашно насилие; характеристики на жертви и извършители; специализирана подкрепа за пострадали от домашно насилие; механизми за взаимодействие и координация при превенция на домашно насилие.

Проф. Нели Бояджиева (СУ „Свети Климент Охридски“) и д-р Георги Милков (Център за съзидателно правосъдие) споделиха интересни случаи от практиката на Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград. Участниците са въвлечени в реални ситуации чрез анализиране на действителни случаи от практиката и предлагане на възможни решения. В обща група са споделени възможни вариантни на действие на професионалисти от компетентните институции. Специален фокус на обсъждане са възрастните и самотноживеещи хора, както и хората с увреждания и децата. Представени са възможностите за подкрепа и съдействие чрез гореща телефонна линия за пострадали от домашно насилие, както и телефонно консултиране и насочване при случаи на семейно насилие и тормоз.

За успешно осъществяване на проект „Домашно насилие! STOP!” Център за съзидателно правосъдие си партнира със сдружение „Младежки форум 2001 – Разград“ при осъществяване на работни срещи с компетентните институции. Център за подкрепа на жени в село Стражец оказа активно съдействие при организиране на мобилни приемни в малките и отдалечени населени места на област Разград.

За последните няколко години е подобрен процесът на партньорство по проблема „домашно насилие” между компетентните институциите, чрез укрепване на сътрудничеството, обмен на информация, професионален опит, добри практики, в рамките на Областния съвет за превенция на домашното насилие в област Разград (2016-2019).

Екип на Центъра за съзидателно правосъдие подготви **Насоки за действие по превенция на домашното насилие (**2019 г. – 2021 г.), приети по

време на годишното заседание на ОСПДН в област Разград: 1.**Обществена осведоменост и информираност** – популяризиране, образователни програми и информационни кампании за домашното насилие; 2.**Превенция, идентифициране и ранно сигнализиране** – мерки за идентифициране на възможни заплахи и слабости в системата за подкрепа на пострадали и извършители на домашно насилие; създаване на система за координация между институциите за предотвратяване на случаи на домашно насилие; 3. **Професионална подкрепа за пострадали и извършители на домашно насилие** – възстановителни и специализирани програми; съдебна защита; консултиране; насочване и обмяна на случаи; рехабилитация; възстановяване; интеграция; 4.**Социален капитал и инфраструктура** – грижа и подкрепа за развитие на човешкия потенциал и създаване на подходяща среда за предоставяне на услуги; 5. **Партньорство и социални иновации** – механизми за сътрудничество и взаимодействие между ангажираните страни; социални платформи и възможности за развитие на партньорства и устойчиви решения.

Областният съвет за превенция на домашното насилие в област Разград е учреден по инициатива на СНЦ „Център за съзидателно правосъдие", гр. Разград и представлява иновативен модел за междуинституционално сътрудничество по превенция на домашното насилие и прилагане на ЗЗДН, който може да бъде модел и в други области в България.

Активно участвахме в Обществения съвет за социално подпомагане в община Разград, като подготвяхме становища и правехме конструктивни предложения по важни теми от дневния ред.

Център за съзидателно правосъдие споделя разбиране, че Почетен знак за принос в развитие на социалните услуги в община Разград трябва да се връчва само и единствено при доказани и безспорни успехи през изминалата 2018г. Ние предложихме Обществения съвет по социално подпомагане в община Разград да изработи механизъм с индикатори, които да отчитат видимата и невидима за хората социална работа. Ние вярваме, че Общински съвет Разград ще подкрепи идея за съществуване на ясни критерии за конкурентна среда между професионалисти, по които да се връчва Почетният знак за принос в развитие на социалните услуги в община Разград.

Подходящ повод е да се помисли дали да не се разшири обхвата на почетния знак и той да бъде за развитие на социалния сектор в община Разград. Обхватът на наградата може да включва хуманизъм, благотворителност, социални услуги, доброволчество, иновации в социалния сектор, други.

Според нас, Почетният знак не би трябвало да се присъжда за скромност, честност и добро сърце, както и не би трябвало да се предоставя на „семейни приятели" или бизнеспартньори. Професионалната хигиена е сериозна ценност, към която трябва да се стремим всички професионалисти и ръководители. С Почетният знак би трябвало да се отличават конкретни неоспорими резултати и постигнати успехи през една календарна година, защото Почетният знак е за принос към развитие на социалните услуги. Почетният знак трябва да бъде признание, което да носи благодарност и удовлетворение за висок професионализъм в социалния сектор, като изпраща положително послание към общността:

- *„…социална услуга беше на много високо ниво през 2018 година и ние заслужено ги отличихме“*;
- *„потребителите са доволни, професионалистите са удовлетворени, близките са благодарни, обществото е спокойно за похарчените пари.“*

Център за съзидателно правосъдие подкрепи предложението за 2018г. Домашен социален патронаж Разград да бъде отличен с почетен знак „За принос към развитието на социалните услуги в община Разград.”

През последните 10 години в област Разград са направени редица важни стъпки за създаване на модел за партньорство по превенция на домашното насилие. Има добра нормативна основа за развитие на подходящи социални услуги (в Областната стратегия за развитие на социалните услуги в област Разград 2016 – 2020 г. е включена специална тема за превенция на домашното насилие), налице е засилено сътрудничество между институциите (подписан е Местен механизъм за приложение на ЗЗДН – 2011 г. и е създаден Областен съвет за превенция на домашното насилие в област Разград /ОСПДН/ – 2016 г.), направени са сериозни инвестиции в социален капитал, увеличен е административния капацитет (обучения, учебни посещения, кръгли маси, форуми, работни срещи), улеснени са процедурите на взаимодействие и координация.

Сдружение „Център за съзидателно правосъдие” управлява Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград, иновативна социална услуга в общността. Прилагат се Възстановителна програма за жертви и Специализирана програма за извършители на домашно насилие (от 2004г.), като важна част от процеса на превенция на домашното насилие <www.ngo-rz.org>. Център за съзидателно правосъдие разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Администрира Център за работа с доброволци, част от мрежата на Национален алианс за работа с доброволци. Центърът за съзидателно правосъдие създаде Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България (2007г.), в която участват над 65 неправителствени организации от цялата страна <www.watch.ngo-rz.org>. Сдружение „Център за съзидателно правосъдие” е член на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за реформа в съдебната система към Министерски съвет на Република България (2016-).

Сдружение "Център за съзидателно правосъдие" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, ж.к. “Освобождение” 34, ет. 1, п.к. 237, Разград 7200, България
Тел.: (+359 898) 552688, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org